

Uredništvo je na Starem trgu štey. 19. Telefon štey. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu štey. 8. — Telefon štey. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarijev.

Vprašanjem glede inseratov 1. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znanika. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Jugoslavija

Oglaš se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 45 mm širok prostor za enkrat 40 vin., za večkrat popust.

(Dalle prime.)

— manjpremožni —, mali obrtniki, zadolženi hišni posestniki itd. To so mase!

Vzemimo na pr. hišnega posestnika, ki mu donaja hiša letno 5000 kron, davkov plača recimo 1800 K, ostane 3200 K, ki mu komaj zadošča za življenje in za plačevanje obresti, ako je zadolžen. V Beogradu pravijo sedaj — kakor se nam poroča — da se bodo davki za naprej plačevali v dinarjih; dohodki bi pa ostali v kronah? To pomeni: davkov 9000 K, dohodkov 5000 K. In tako dalje. Da je treba glede emisijske banke temeljitega premisleka, in da je treba valuto pametno — seveda parlamentarnim potom! — urediti, nam bode priznal menda tudi g. finančni minister.

V koliko so stari srbski dinarji z zlatom kriti, danes nihče ne ve. Mislim pa, da bi v razmerju s krono vsakakor bilo pravično določiti kurs — kakor za lire 1:250, ali naj bi že bilo 1:3; nikakor pa ne 1:4 ali 1:5.

Kako bodo novi dinarji kriti — pa naj jih izda država ali emisijska banka — tega danes tudi nihče ne ve. Govori se o garanciji po državnih gozdovih in rudokopih. Dobro! Toda to je le interna kritev — pro domo. Kako bodo te garancije cenile inozemske borze — treba počakati. Temnanj je torej tukaj upravičena relacija 1:5! In končno, saj smo mi — novi državljani Jugoslavije prinesli tudi precejšnjo doto k tej garanciji — in ta se naj sedaj uporabi tako, da bi se s tem naš finančni položaj — poslabšal?

Za emisijsko banko pa potrebujemo časa tudi zato, ker je treba predpripraviti študij glede uredbe zavoda — saj hočemo vendar ustvariti v tem pogledu nekaj stalnega, ne pa nekaj efemernega!

Ali se ne pravi to — ljudi tirati v boljševizem, ki je hvala Bogu! — dosedaj pri nas nepoznan!

Varujmo se torej prenagljene rešitve valutnega vprašanja, in seveda tudi ustanovitve emisijske banke, dokler ni vse to dozorelo!

Nujno pa je:

1. Izmenjanje žigosanih bankovcev v nove, od države izdane, samo od države kot take — začasno — garantirane dinarske bankovce, pri čemer se lahko odhije do največ 33 1/3 %.

2. Določitev kurza za uradno izmenjanje žigosanih kron v stare srbijske dinarje, odnosno kurze med novimi državnimi dinarji in starimi (srbijskimi) dinarji, ki jih je izdala „Narodna banka“.

3. Ustanovitev devizne centrale in skrb za pravilno notiranje starih (bančnih) dinarjev, novih (državnih) dinarjev ter žigosanih kron, dokler se ne vzamejo iz prometa, na inozemskih borzah.

Tako bomo dobili podlago za pravilno regulacijo valute, ki se pa prav nič ne mudi. Kadar pride čas, naj se potem določi kurs, po katerem bode nova emisijska banka prevzela stare in nove dinarje v zamenjavo, in naj se določi čas, v katerem se vzame ves ta papirnati denar — stari in novi dinarji, žigosanih kron takrat že davno ne bomo več imeli — iz prometa in zamenja za nove bankovce SHS. kraljestva, ki bi jih izdala ta nova emisijska banka.

Treba pa je to vprašanje temeljito študirati, da ne zavozimo zopet v stranske kolovoze! Novi bankovci morajo biti namreč tako dobro fundirani — pa naj obstoji zaloga v zlatu, srebru, tujih devizah, gozdih, rudokopih in drugih vrednostih — da bodo imeli na tujih borzah tudi res kakšno ceno. Sicer rajše vse pustimo, in še počakajmo.

Mislimo sploh, da sedanje narodno predstavništvo ni poklicano rešiti tega vprašanja. Ali smo demokraciji v resnici ali le na jeziku? Če smo v resnici, tedaj se naj takoj razpišejo volitve in volijo poslanci, ki

bodo odgovorni narodu, in ne samo strankam, izbere naj se ministristvo, ki bode odgovorno poslancem in po njih narodu, in ne strankam!

Če pa nismo demokrati, potem pa to odkrito povejmo in napravimo nov § 14. Jasnosti želimo iz Beograda in pa davek na vojne dobičke in na milijonska premoženja zahtevamo! To je najnujnejše!

Naj gospodin finančni minister vendar tam prične, kjer bode lahko več dobil. Potem še le naj pridejo na vrsto tako dalekosežne in vse, tudi najnižje sloje zadevajoče postavbe; vse pa naj se reši parlamentarno. To je prva in zadnja točka demokratične vlade! Absolutističnega vladanja pa se naj sedanje ministristvo čim preje odvadi; kajti — čeprav ne voljeno in neparlamentarno v pravem pomenu besede — je vendar, dokler nimamo voljenega narodnega predstavništva, tudi ono odgovorno narodu za vsak korak in ukrep.

Iz zasedenega ozemlja.

Italijanski kader v Poreču.

V Poreču so nastanili Italijani kader za 11 pehotni polk, v katerega se bodo rekrutirali mladeniči iz Istre. Kdaj se bodo vršili nabori, še ni znano.

Italijanska kolonizacija.

Italijani so začeli sistematično kolonizirati Istro s celimi družinami iz Italije. Ti kolonisti imajo v Istri takoj vse pravice in uživajo izredne ugodnosti. Domači ljudje — Hrvaati in Italijani — ne dobijo n. pr. nobenega obrtnega dovoljenja, dočim ga dobijo naseljeni takoj. Domačini so vsled tega zelo vznemoljeni. Kolonizacija se vrši v prvi vrsti v mestih zapadne Istre.

Sprejem naših častnikov v armado SHS.

Saj je že itak dovolj žalostno, da mora naše zavedno častništvo, katero je pod avstrijskim in pruskim režimom vsled svoje narodnosti mnogo trpkih in grenkih ur doživelo, sploh še udanejšje prositi, da se mu milostno dovoli, da sme tudi v lastni domovini služiti kot častnik.

Pa dobro, nočemo sedaj kritizirati ta nad vse žalostni fakt. A nečuvno je dejstvo, da se častništvu obljubava že kar cele mesece, se jim obljubava za Vidov dan, za kraljev dan — nič in nič! Nevejetno se nam zdi, da se sploh še dela razlika med takozvanim nesprejetim, sprejetim — in pravim srbskim častnikom. Še vedno ekzistira srbske komande, in — ne srbske komande. Ali ne nosijo vsi častniki na svojih sejkah enak amblem? Enake inicijale kralja Petra I.? V kolikor je nam znano, so se na Koroškem naši zavedni nesprejeti častniki ravno tako pridno borili in za isti smoter borili kakor sprejeti in srbski častniki. Kropla, katera pride iz sovražne puške, zadene ravnotako nesprejetega kakor sprejetega. Rana peče, in smrt tudi ne vpraša, jeli mož sprejet ali ne!

Kot kakli častniki so padli tisti na Koroškem, kateri še niso bili sprejeti v armado SHS, a so se vseeno za njo hrabro bili? Kot kaj služijo danes vsi oni častniki, kateri še niso sprejeti?? Jugoslovanski častniki niso — kajti niso še sprejeti v jugoslovansko armado; avstrijski častniki niso, ker Avstrija ne obstoja več in ker jih je cesar Karol oprostil prisega.

Povejte nam vendar, kakli častniki so torej naši še nesprejeti častniki?

Čehi so svoje častniško vprašanje že davno rešili. Romuni ravnotako. Samo naše kraljestvo še ne! V našem kraljestvu obstojajo sedaj tri vrste častnikov: nesprejeti, sprejeti in srbski.

Pozivljamo merodajne kroge, naj vendar enkrat stvar v red spravijo in sicer kar najhitreje mogoče. Sicer nastane še četrta vrsta častništva: to je vrsta vsled razmer splošno nezadovoljnega častništva.

Ne smemo pozabiti, da svetovna kriza za Evropo še dolgo ni končana — in rabili bomo še častništvo, kakor smo ga na Koroškem.

Enako velja za naše nad vse pridno in zavedno podčastništvo!

Zahtevamo, da se to važno vprašanje v najkrajšem času definitivno reši — in ne obljublja morda rešitev šele za — prihodnji Vidov dan!

ios!

Politični pregled.

p Ministra Vseslovenske Ljudske Stranke ostaneta. Iz Beograda javljajo 22. julija: Ministra dr. Ante Korošec in Jože Gostinčar sta preklicala svojo demisijo, ki sta jo podala minulo soboto. Dr. Korošec je imel popreje daljši razgovor z ministrskim predsednikom Stojanom Protićem.

p Socijalno-demokratska stavka se je izvršila po važnejših industrijskih centrih in glavnih mestih države SHS povsem mirno. Vršili so se le shodi, po katerih so se udeleženci mirno razšli. Edina izjema je bila Ljubljana, kjer je Deželna vlada dovolila obhod po mestu ter je po svojih organih celo podpirala stavko. Po vladnem naročilu so letali v pondeljek zjutraj redarji po mestu ter ljudi primorali, da so zaprli trgovine in delavnice, da so se tako brezposelni uslužbenci in delavci lahko udeležili demonstracij. Namesto, da bi dež. vlada, kar je njena dolžnost, ščitila mirno in delaljubno prebivalstvo, ga je izročila rdečemu terorju. Zelo umestno pripominja v večeršnjem Slov. Narodu g. dr. Triller: „Pravici do štrajka stoji nasproti z njo najmanj enakovredna pravica do dela in to pravico mora v pravni državi poklicana oblast braniti do skrajnosti in makar tudi z najostrejšimi sredstvi.“ Kako ulogo pa je igral pri štrajku predsednik Deželne vlade dr. Brejc, bomo še pisali. Deloljubnih članov Zveze jugoslov. železničarjev, ki se niso hoteli postaviti na stran tistih socialistov, ki zahtevajo Reko za Italijo in v vrste tistih, ki hočejo uvesti tudi pri nas madžarske razmere, vlada ni ščitila, kar bi bila njena prokleta dolžnost. Narodno-zavedno delavstvo pa je pokazalo, da je njegova moč večja kot celo od vlade podpiranega rdečega terorja.

p Nov tednik. V Osijeku je začel izhajati tednik „Straža“ kot glasilo osijeških srbskih radkalcev.

p Francozi in Rusija. „Journal Débats“ obžaluje, da ni mogla biti zastopana Rusija v sijajnem sprevodu na dan zmagovalja 14. t. m. Človek mora obžalovati Rusijo, če pomisli na njeno slavno vlogo v začetku vojne in na njeno pomoč v najtežjih časih. Francija ne bo nikdar pozabila, da je Rusija s svojimi operacijami na vzhodu nemški mej 1914 pripomogla do velikega uspeha ob Marni. In junaki Brusilov nastop 1916! Kornilov je v najtemnejših časih revolucije opozarjal na zavest dolžnosti ruske armade. Država, ki ima za seboj tako slavo, ne sme in ne bo propadla.

p Češko-jugoslovanski koridor. Najnovejša vesti o tem koridorju si zelo nasprotujejo. Toliko je lahko posneti iz najnovejših Nemški Avstriji objavljenih mirovni pogojev, da je Čehoslovaki zagotovljen nekak prometni koridor na Reko. Poročilo pravi: „Češki koridor med Bratislavo in Reko se deli v dve črti. Prva poteka od Bratislave čez Sopronj preko nemško-avstrijskega ozemlja na Pragersko, druga po samo ogrskem ozemlju proti Pragerskemu“ — Zanimivo je, da Sv. Gotard ne pripade Nemški Avstriji. — Podrobnosti o tem koridorju še niso znane in objavljene.

p Nemško-avstrijska armada po miru. St. Germain, 21. julija. (Dun. KU) Nemška Avstrija mora tekom treh mesecev po podpisu mirovne pogodbe znižati število svojega vojaštva na 30 000 mož. V tem roku mora tudi izročiti ves nadpotrebni material in izdelavo tega materiala omejiti na eno državno tvornico. (Ldn)

p Churchill o boljševizmu. Amsterdam, 21. julija. (Dun. KU.) Ka-

kor poročajo angleški listi je imel Churchill pri večerji v angleško-ruskem klubu govor, v katerem je izjavil: Zmagoviti narodi se razorožujejo, boljševiški pa delajo ravno nasprotno. Boljševizem se razvija v vojaško silo, ki ji bo mogoče delovati skupno z Nemčijo. Prisiljen je tedaj opozarjati na to, da se more ustvariti od Kitajske pa do Rena velika oborožena množica, ki jo bo vodilo sovražstvo napram ententi in pa upanje na rop in maščevanje. (Ldu.)

p Grof Karolyi potuje v Ameriko. Lyon, 22. julija. (Dun. KU. Brez. žične.) Iz Genove se poroča: Semkaj je dospel grof Mihael Karolyi, ki se odpelje s prihodnjim parnikom proti Ameriki. (Ldu.)

Pokrajinske vesti.

kr „Pedagoško društvo v Velikovicu“. — Da brani svoje pravice in si izvojuje popolno enakopravnost z državnimi uradniki v materijelnem oziru ter organizira kulturno delo zlasti z ozirom na plebiscit, se je zbralo slovensko učitelstvo v jugoslovanskem delu Koroške 13. t. m. v Goseljni vasi in ustanovilo za sodne okraje Železna kapla, Dobra vas in Velikovec. „Pedagoško društvo v Velikovicu“.

kr Slovenji Gradec. Po milosti naših „človekoljubnih“ oblastij iz internacije vrnišči se „grand“ nemškutar Franc Schuller je prodal 2 polovnjaka vina iz kleti svojega v Nem. Avstrijo pobeglega brata Hanza Schullerja, dasiravno je posestvo zadajga postavljeno pod sekvester. Politčna oblast ni dovolj močna, da bi mu občutno stopila na prste. Če bo šlo tako naprej, bodo v par tednih v mestu zopet dejansko zagospodarili nemškutarji, zlasti, ker imajo vneta zagovornika v g. dr. Barletu in g. gerentu dr. B., ki se poteguje, da bi razni nemškurski gostilničarji n. pr. Karnitschnigg, zopet dobili koncesijo.

kr Rimske Toplice. Pri nas še vse tako izgleda, kakor da bi bili še v blaženi Avstriji. Nemškutari se povsod, kakor da bi bili v Berlinu. Uprava toplic se tudi ne more uživati v nove razmere; drugače bi ne trpela povsod velikih nemških napisov na prvem mestu, in šele kot v zasmeh na drugem mestu slovenske. Svetujemo ji prav resno, da to v kratkem popravi, drugače bomo govorili glasneje in resneje. Sedaj smo v Jugoslaviji Eden, ki vse vidi.

kr Z Jesenic. Stavka 20. do 22. julija je imela biti poskusna stavka in sicer poskusiti so se imele moči kako smo jaki. — Ali pokazalo se je prav lepo. — V tovarni, kjer je šlo tovarniško vodstvo samo na roke, je bilo to lahko, a kako je bilo pa pri železnici? — Res, da železničarji niso bili od nikogar poklicani v to, a poskusili pa so le in glej uspeh? — Kako so agitirali; poslužili so se največje lopovščine, plakativali so vabila za javni železničarski shod, kjer so imeli govoriti o pomenu stavke, namreč da se gre za gnotno zboljšanje železničarskega položaja. — Nadalje so govorili in agitirali vedno s pretvezo, da delajo krivico nam Italijani, in da proti temu protestirajo; prave barve so seveda pokazali šele pri obhodu, kjer so pridno kričali „doli z zvezarji, živeli boljševiki itd.“ — No ljubi železničarji, a sedaj ste jih pa spoznali? Skladiščnik Pintar, ki je pridno agitiral za stavko, je prišel v nedeljo dopoldne v službo in ostal čez eno uro, ker pa se je končno le zbal svojih pristašev, je odšel, češ „ker drugih ni, sam tudi ne bom delal“. — Nekemu svojemu podrejenemu je dal kar sam dopust in poskusil kako bode kanilo. V ponedeljek ga ni bilo v službo, ker ga je nato bodril gosp. Dr. L., ki je s Pintarjem v obhodu meril korak. — Veliko članov socijaldem. stranke je pa prišlo v službo, kajti dobro so vedeli, kam jih pripelje nasprotna pot in dobro imajo še v spominu dni sužnosti. — Od drugih pa, ki niso prišli v službo, se slišijo le besede: „Lepo so nas speljali na led!“

kr V Domžalah se še vedno nahaja obilo Tirolcev-Nemcev, ki na nesramen način izživajo slovensko ljudstvo s prirojenim germansko barbarskim vedenjem in z nemškim klepetanjem povsod, kamor pridejo, češ kakor da je vse od njih. Pozivljamo merodajne oblasti, da ugođe vročim željam teh kulturonošcev, da se jih slejkoprej pošlje v lačenbergarsko Nemško Avstrijo, kamor jih je vedno gnalo germansko sice.

kr Iz Škofje Loke. Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra se je praznoval pri nas s slovesno službo božjo, katere so se udeležili zastopstva vseh uradov, „Sokol“ in „Narodna čitalnica“ s prapori in požarna bramba. „Kato-liško izobraževalno društvo“ in „Orel“ se tega opravila nista udeležila. Isto-tako smo pogrešali med udeleženci one penzioniste in certifikatiste, ki se sicer udeležujejo službe božje vsak dan in so na slična praznovanja go-dov in rojstnih dni pokojnih Habs-buržanov zahajali v popolnem sljaju svojih, še sedaj tako oboževanih avstrijskih uniform. O teh „zavedenih“ Jugoslavlanih izpregovorimo o priliki kaj več. — Na cvetlični dan sta na-brala „Sokol“ in „Narodna čitalnica“ za naše invalide znesek 3260 K. Vsa čast našim požrtovalnim damam. Ka-kor tudi predsedniku veselčnega od-seka g. Vinku Zahradniku, igralcem orkestra in pevovodji g. Slavkoti Fiis.

kr Novice iz Novega mesta. Na tukajšnji gimnaziji so sledeči kan-didati napravili zrelostni izpit: Ausec Adolf iz Škocijana, Gebauer Miroslav iz Šmarjete, Grum Ognjeslav iz Šmart-nega pri Litiji (z odliko), Hermann Franc iz Gradca (z odliko) Kovačič Josip iz Martinje vasi pri Mokronogu, Pehani Hubert iz Trebnjega (z odliko) Pureber Emil iz Žalje vasi, Sila An-ton iz Trsta, Zužek Alojzij iz Vel. Lašče, Stefanovič Ljubomir iz Novega mesta, Rozman Albina iz Spod. Šiške, Dašič Nada iz Pulja.

kr Umrla je v Kandiji pri No-vcem mestu ga. Josipina Ahačič so-proga okrajnega gozdarja.

kr Iz Cerknice. Svetovnoznano presihajoče cerkniško jezero je sedaj v največjem veselju in si pridobiva dan za dnem več letoviščarjev. Zlasti je veliko veselih in odličnih letoviščarjev, opažati iz Gorice in spodnje Štajerske, kateri prepevajo krasne narodne pesmi zlasti: Soča voda je šumela, Hribčki ponizujte se, Kaj ti je deklica, Moj očka ima konjča dva, Oblaki so ru-deči in Alah je velik. Domače ljudstvo jih vedno posluša in jim je jako pri-jazno. Izletniki, letoviščarji, turisti, zlasti pa dijaki imajo sedaj najlepšo priliko si ogledati čudovito presihajoče cerk-niško jezero, kakor tudi romantično okolico.

kr D. M. v Polju pri Ljubljani. Tukajšnja šola je nabrala v korist koroškimi beguncem znesek 45 K, za invalide povodom cvetličnega dneva dne 12. julija 1919 pa 239 K 71 v. Čast zavednemu učitelstvu in vrli mladini.

kr Kaj pa z graščino Vagen-šperk pri Litiji. Omenjena graščina je last neke zloglasne gospe Windisch-grätz, katera je imela med vojno tako malo zaupanja do poštenega slo-venskega ljudstva, da je naprosila bivšo Avstrijo za šdri orožnike, ki naj bi jo varovali pred Slovenci. Omenjena gospa ne razume, še manj pa da bi znala slovensko. Ko se je na dan ujedinenja troimenega naroda gospa slučajno peljala mimo navdu-šene množice, ki je dajala duška svo-jim patriotskim čustvom, je tudi ga. Windischgrätz parkrat vzklikla: „Šivio Slavia“, iz strahu da ji ne bi „barbarski Slovenci“ kaj naredili. Tudi mi okoliški prebivalci graščine Vagen-šperk imamo jako malo zaupanja do germanskih elementov, kakor so ga, oziroma ga imajo oni do nas. Zatorej naj vzame graščino vojaštvo v svojo oblast in jo porabi v katerikoli namene, saj stanovanj, skladišč in drugo ved-no primanjkuje, da se le na sloven-ski zemlji ne bodo šopirili germanski elementi.

kr Trbovlje. Pri poštnem in brzojavnem uradu Trbovlje 1 se je

otvorila dne 15. julija t. l. telefonska centrala z javno govorilnico v vodu 1344 za krajevni in medkrajevni te-lefonski promet. Ob enem se je pri-ključila telefonska centrala Trbovlje 2 kot postranska centrala k glavni cen-trali Trbovlje 1.

kr V Hrastniku je bilo razobe-šenih na rojstni dan našega kralja precejšnje število narodnih zastav, tako tudi pri rudniku in pri kemični tovarni, nobenega znaka praznovanja velikega dne pa ni bilo na steklarni. Možakarji tam okoli se bodo morda izgovarjali, da nimajo blaga za zastave. Nam je pa znano, da se dobi v Srbiji prav dosti in poceni blaga za zastave, le potruditi se je treba! In če jim ni preutrudljivo voziti se v Belgrad po potne liste veljavne kar za pol ali celo leto, se bodo pač tudi enkrat žrtvovali, da se izkažejo vsaj na zunaj lojalne tistim Srbom nasproti, ki jih tako negujejo in varujejo pred zaslu-ženimi slovenskimi batinami.

kr Žensko zdravilišče državne toplice Dobrna pri Celju. Dobrna, poprej v germanizatorične svrhe iz-rabljeni „Neuhaus“ kjer se ni smela do prevrata oglašiti slovenska beseda in pesem, odela se je zadnje tri dni v proslavo rojstnega dne in godu našega kralja v praznično obleko. Vsa kopališka poslopja so razobesila zastave v narodnih in državnih bar-vah. Ta naravni biser naše Slovenije, katerega izredno zdravilno moč so vedeli ceniti Nemci in pridno poseja-jo Srbi in Hrvati, mnogo premalo upo-števamo Slovenci sami, akoravno je prinesel zaželjeno zdravje že tisočim bolnih žensk, prihajajočim sto in sto-letja iz daljnih krajev. Ob 21. uri pri-čela se je v zdraviliški „veliki dvora-ni“ muzikalna soareja, med katero so se odlikovale s svojimi lepimi in izvrstno šolanimi glasovi zlasti gospe: Milka Kraus in Ida Bingas iz Zemuna. Marica Bogar iz Mitrovice. Z izredno muzikalnostjo proizvajale so tudi mno-go naših slovenskih pesmi. Na Petrov dan ob pol 9 uri je bila slovesna služba božja, ki jo je daroval g. žup-nik Kakovič. Ubrano petje v cerkvi in izborna goslanje gđe. Mare Vogrinc iz Novega mesta je splošno ugajalo. Stoje je nazadnje zapelo vse zbrano občinstvo „Te deum“ in „Lepo našo domovino“. Po sv. maši se je vršila slavnostna seja v občinskem uradu, katere so se udeležile kopališke in krajeve korporacije. Odposlala se je udanostna brzojavka našemu kralju. Dan je bil posvečen prodajanju cvet-lic v korist našim invalidom, kateremu so se vrle naše domačinke z vsi vnemo posvetile. V nedeljo 13. julija zvečer vršil se je v „veliki dvorani“ kopališkega doma ples, ki je združil vzlic poznemu pričetku letošnje se-zije (še le julija) jako številne kopa-liške goste v živahni zabavi do ra-nega jutra.

kr Pragersko. Opekarnica Stein-klauber še vedno dopisuje v nem-škem jeziku. Ali se gospodom še vedno ni zjasnilo v glavi? Opozar-jamo na tozadeven članek v „Jugo-slaviji“ pred kakimi 14 dnevi, naj se opekarnica podvrže državni upravi. Nobenega švabskega življa ne več v Jugoslaviji!

kr Spodnja Poljskava. Dne 15. julija je bilo tukaj prvo slovensko obdarovanje konjerejcev. Slovenske trobojnice, ki so krasile prostor, so tukajšnje internacionaliste in nem-škarjate (pojma, ki se pri nas skoraj krijeta) strašno bodle v oči. Kmeto-valet — se je pustil zapeljati od svo-jega rudečega šovinizma celo tako daieč, da je svetoval, naj si z belega traku trobojnice dekleta napravijo srajce, iz modrega pa predpasnike, rudeči pa naj le ostane. Pazite na svoj jezik, da vam ne postanejo tla prevroča med nami!

kr Ptuj. Včeraj dopoldne ob 3. si je prerezal vrat finančni uradnik Schoschner, ker bi se moral izseliti iz Jugoslavije v Nemško Avstrijo. Raje nego v lačenberško Avstrijo je šel mož v smrt. N. v. m. p. l.

kr Položaj ptujskih trgovskih pomočnikov. Položaj ptujskih trgov-skih pomočnikov je postal v zadnjem

času zelo obupen. Plače istih so raz-lične in popolnoma nezadostne. Tako na primer služi pomočnik čez 40 let star z več kot 20 letno prakso ... kron mesečno, brez hrane in stano-vanja, drugi kot vodja trgovine ... kron. Istotako plačajo drugi trgovci svoje pomočnike in prodajalke današ-njim razmeram popolnoma nezadostno. Nadalje delajo skoro vsi trgovci veči-noma le z učenci, ker so isti za vsako delo dobri in ko se izučijo, jih šef odpošlje ali pa jih tako plača, da ne morejo izhajati. Na primer trgovina L. Leposcha v magistratnem poslopu drži samo mlade, tamkaj izučene po-močnike, katerim tako slabo plača (60 — reci šestdeset kron brez stano-vanja in hrane mesečno), da isti niti niso v stanju hrano, katero imajo pri svojih starših, plačati. — Ptujski tr-govski pomočniki zahtevajo torej: 1. Poboljšanje plač v zadostni meri (naj-mač za 200 odstotkov) in sicer ne-mudoma, brez razlike pomočnikom in prodajalkam. 2. Osemurni delavnik za vse trgovine brez izjeme (od 8. do 12. in od 14. do 18. ure). Ne pa kakor na primer ima trgovec Peteršič vedno do 20. ure trgovino odprto. Ob nedeljah celi dan prosto. 3. Kakor že v prejš-njih časih za vsakega pomočnika in prodajalko na leto 14 dnevni dopust s polno plačo. Vprašamo gg. trgovce v Ptuj: Hočejo li nemudoma te točke sprejeti in se po njih ravhati, ako ne, se bomo tudi mi Ptujski trgovski pomočniki organizirali, kakor so se že v drugih mestih, n. pr. v Celju in Ljub-ljani. — Trgovski pomočniki mesta Ptuja.

kr Ptuj. Na predlog odseka se-stoječega iz g. dr. Gosaka, prof. Kola-riča in Rožeta je obč. svet v Ptuj sprejel imena novih ulic kakor sledijo spodaj. Table je prav čedno napravil slovenski klepar Majcen v Ptuj. Po glavnih ulicah so table že nabite pri-lično 14 dni. V tem oziru smo bili Ptujčani vendar le prvi. Nove ulice se imenujejo: Allerheiligengasse — Vseh svetnikov ulica, Obere Draugasse — Muršičeva ulica, Brandgasse — Ašker-čeva ulica, Färbergasse — Miklošičeva ulica, Sarnitzgasse — Jos. Vošnjakova ulica, Ungartergasse — Panonska ulica, Hauptplatz — Slovenski trg, Stiegen-gasse — Na stopnicah, Kaisefeld-gasse — Slomškova ulica, Berggasse — Na hribu, Feuerwehrgasse — Vod-nikova ulica, Bismarkgasse — Krekova ulica, Hebergasse — Na skriteni, Schloßgasse — Grajska ulica, Wagplatz — Hrvatski trg, Minoritenplatz — Minoritski trg, Florianiplatz — Flor-janski trg, Unter Draugasse — Spodnja dravska ulica, Dominikanerplatz — Do-minikanski trg, Stadtpark — Mestni vrt, Schillerplatz — Srbski trg, Weitschweg Vičavski pot, A. Grünstraße — Ljuto-merska cesta, Villenweg — Colzova pot, Bahnhofstrasse — Kolodvorska cesta, Friedauerstrasse — Ormožka cesta, Auweg — Na tratah, Premergerweg — Levstikova pot, Friehtofweg — Tiha pot, Ringstrasse — Dav. Trstenjakova ulica, Herbersteingasse — Rajčeva ulica, Gartenstrasse — Med vrti, Lastenstrasse — Za postajo, Magazinstrasse — Do-vozna cesta, Ornig Kai — Aleksandrovo nabrežje, Herrengasse — Prešernova ulica, Ordonanzhausgasse — Cafova ulica, Steinmetzgasse — Zelenikova ulica, Kürschnerplatz — Stanko Vrazov trg, Ferd. Kofler Platz — Cvetkov trg, Parkgasse — Slekovčeva pot, Rabldorf-strasse — Volkmerjeva cesta, Lendplatz — Na pristanu, Stadtberggasse — Na mestni vrh, Florianigasse — Kremslova ulica, Ornigstrasse — Trubarjeva cesta, Hamerlingstrasse — Ciril Metodov drevored, Roseggerstrasse — Zrinjski-jeva ulica, Bürgergasse — Cankarjeva ulica, Brüner Allee — Gregorčičev trg, Mädchenheimstrasse — Frankopanka.

kr Dobrla vas. V nedeljo 13. julija se je vršil tu pogreb domačina poročnika Ivana Kranjca, ki je po-kazal, da naše ljudstvo še vedno zna ceniti žrtev za domovino. Vsled po-manjkanja prostora ne moremo da-nes priobčiti natančnega poročila, pač pa se bode to zgodilo v eni prihod-njih števil.

„Zveza jugoslovanskih želez-ničarjev“ priredi v četrtek, dne 24. t. m. ob 19. uri v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani velik društven shod z dnevnim redom: 1) Draginjske do-klade in stavka; 2) Slučajnost. Tova-riši! Da primerno zaključimo sijajni nastop o priliki mednarodne politične stavke. Udeležite se shoda vsi kot en mož. — Predsedstvo Z. J. Ž.

Dnevne vesti.

dn Res militares. V našo skupno armado so se sprejemali častniki bivše avstro-ogrške vojske, ki so javnosti znani kot vse nekaj drugega, kakor pa zanesljivi Jugoslavlani. V naši uni-formi hodijo ljudje, za katere dvomi-mo, da bi v slučaju potrebe stali okrog narodne trobojnice tako odločno kot so stali pod črnozolitim praporom. Najbolj čudno se pa stiši to, če se častniki, ki prihajajo s fronte, in ki jih poznamo kot neupogljive boritelje za jugoslovansko idejo še izza avstrijske ere, pritožujejo, da še do danes niso uradno sprejeti v našo armado. Vrhunec vsega pa je to-le: Častniki, ki so sprejeti in jim je službeno priznan njihov čin, dobe 30 K dnevne doklade, drugi pa plačo po starem avstrijskem sistemu. Na ta način prejema mnogo nekdanjih najpokornejših služabnikov Habsburžanov danes za to še jugo-slovansko nagrado, med tem ko mora večina zavednih in odločnih naših častnikov živeti ob stari avstrijski plači, in to je nepošteno. V Ljubljani po-sluje častniška aprobativna komisija, ki jo opozarjamo na to kričeče na-sprotje. Menda se pa ni tudi v teh zadevah uveljavila na centralnem mestu v Belgradu nam docela nerazumljiva praksa? Protekcija!

dn Wilson obolei. Iz Washing-tona poročajo, da je predsednik Wilson obolei na grizli.

dn Tujerodni javni nastavljen-ci. Deželna vlada je odobrila vpoko-jitev nekaterih odslovljenih tujerodnih učiteljev na kranjskih ljudskih in me-ščanskih šolah. Pokojnina se prizna brez preudela za bodoče mednarodne tozadevne določbe le do časa, dokler si ne pridobe kako tuje državljanstvo, oziroma dokler se ne preselijo v ino-zemstvo.

dn Državna zdravilišča in ko-pališča. Določila so se od deželne vlade načelna pravila, po katerih se ima omejiti in urediti dovoljevanje raznih ugodnosti, kakor delne ali po-polne oprostitve od plačevanja raznih taks, znižanje ali oprostitve cen za sobe in uporabo zdraviliških in kopa-liških sredstev pri državnih zdraviliščih in kopališčih.

dn Člani slov. nar. gledališča v Ljubljani prirede sledeča gostova-nja: 26. t. m. v Kranju, 27. v Trzinu, 28. na Bledu, 28. na Jesenicah. Pred-stavljali bodo Strindbergovo tragiko-medijo „Upnik“ in Čehovo grotesko „Medved“. Režijo obeh iger in turnejo vodi režiser Bratina.

dn Dopisovanje z vojnimi vjet-niki v Italiji. „Slovenski Rdeči križ“ javlja: Ker prihajajo od svojcev vojnih vjetnikov v Italiji še vedno p i s m a za vjetnike, opozarjamo, da jo točasno dovoljeno le pošiljanje dopisnic. Nadalje naj se držijo svojci vjetnikov v Italiji sledečega: Dopisnica naj se piše s črnilom in razločno, kratko; na dopisnice naj se ne prilepljajo znamke, ker so poštnine proste; piše naj se tedensko, in sicer ena dopis-nica; dopisnice naj se pošiljajo na „Slovenski Rdeči križ“, Ljubljana 3, ali pa prinese v urad: Poljanska cesta št. 3. II. nadst., vrata 39. — Društvo „Slov. Rdeči križ“ je založilo za do-pisovanje z vjetniki v Italiji dopisnice z odgovorom in se dobijo v pisarni, Poljanska cesta 4 (Alojzijeve), II. nadst., po 10 vin. kos. Da ne bode zaprek pri pošiljanju pošte v vjetništvo, naj se svojci na-tančno drže zgorajšnjih na-vodil.

dn Nočna brzovlaka Dunaj—Trst ustavljena. Iz Dunaja poročajo: Vsled ponovnega pomanjkanja pre-moga se je moral z 21. julijem ustavit

promet nočnih brzdovlakov št. 5/5a in 6a/6 na progi Dunaj—Trst.

dn Civilni in vojaški vpokojenci bivše avstro-ogrške monarhije, ki so si pridobili ali si še pridobijo drugo državljanstvo, nimajo glasom mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo nobene pravice, terjati od Nemške Avstrije nobene odškodnine ali kaj podobnega.

dn Rudarsko glavarstvo obvešča, da so carine oproščeni glasom sklepa ministrskega sveta v Beogradu z dne 7. julija 1919, št. 2447, na predlog ministra za gozdarstvo in rudarstvo vsi rudniški podjetniki in rudosledci v kraljestvu pri izvozu rudniških proizvodov, bodisi v surovem, bodisi v predelanim stanju, kakor tudi pri uvozu strojev, orodja, gradbenega in vsega drugega pomožnega materiala, ki se potrebuje pri rudniškem obratu.

dn Za udove padlih in za invalide naše severne fronte so nabrale gospe Dr. Ana Krautova in inženirka Stergarjeva na občnem zboru trgov. gremilja v Kamniku 511 K. — V imenu potrebnih invalidov in vdov, zahvaljuje se cenjenim nabiralkam in zavednim darovateljem — Brambni odsek Komande Dravske div. oblasti.

dn Dar sv. stolice blivšim vojnim kuratom. Papež je pod kaznijo suspenzije zaukazal, da morajo vsi iz vojske vrnivši se vojni kurati v najkrajšem času v kakem samostanu opraviti osemdnevne duhovne vaje. Povod k temu je najbrž strah, da ne bi začeli rezervni vojni kurati kakoga modernističnega gibanja in rušenja škofovskega absolutizma.

dn Dopis iz železniških krogov. Napredovanje železniških uslužbencev je šlo v časih rajne Avstrije čudno pot. Izmed Slovencev je napredoval in se zrinil na kako boljše mesto le oni, ki je znal kloniti svojo glavo in ob priliki, če je potreba nanesla tudi zatajiti svoje narodno slovensko mišljenje. Da občna morala pri takih razmerah ni bila na višku, je samo ob sebi razumevno. Nižji so videli, da klečeplazijo višji, videli so, da se jim godi radi tega boljše kot njim — jeli čudno, da so se slabejši značaji uklonili in postali tudi klečeplazniki brez značaja? In z lahko vestjo sprejemali plačilo za svojo breznačajnost — izredno napredovanje? In sedaj imamo na železnici zopet nekaj podobnega — izdane so tablice za napredovanje — in v teh tablicah so predelki za redno in izredno napredovanje. Ne bi imeli popolnoma nič proti tem tablicam, tudi proti predelku izrednega napredovanja ne, če ne bi vedeli, da je to oficijelno priznanje našega izrednega napredovanja pričetek najhujše protekcionistične korupcije. V tem priznanju leži rana, ki jo današnja družba ni še zmožna nositi, ne da bi se počela gnojiti in smrdeti. Osebnosti, ki vedno obstojajo med višjimi in nižjimi se bodo sigurno smatrale za mnogo važnejši povod izrednemu napredovanju, kot pa osebno sposobnost v službi. Poleg tega, pa imajo nekateri tovariši, ki služijo v večjih prometnih središčih mnogo več priliki, da pokažejo svoje eventuelne vrline s prijaznim smehljajem na ustnih svojim predstojnikom — medtem, ko bodo najbolj vesten in marljiv uslužbenec zunaj na progi, kje zaman čakal blagoslova izrednega napredovanja. Vprašamo sedaj: Kje tiči demokratizem izrednega napredovanja? Ali ga isto ne ubija takorekoč avtomatično? Kaj se ustvarja z izrednim napredovanjem, posebno še z oficijelnim priznanjem? Nič kot osebni protekcionizem, klečeplazenje in demoralizacija. Ker izredno napredovanje je že samo po sebi protekcijska in to na žalost ponajvečkrat neopravičena v sposobnosti protežiranega, in kjer je protekcijska nastaja absolutizem. Da pa vodi absolutizem v svoji reakciji v anarhijo, to nam jasno kaže zgodovina iz polpreteklih let Rusije in Madžarske in zato bi merodajnim krogom najbo svetovali drugo manj opasno metodo in način, če hočejo nagraditi uslužbenca za njegovo izvanredno sposobnost ali prednost.

Ljubljanske vesti.

I Klubu srbskih maturanata. Danes predpoldne se zberemo ob 10 uri 30. min. pred „Jugoslovansko tiskarno“. Poset grobišč odpade. Slovensko dijaštvo prosimo, da o tem obvesti srbske tovariše.

I Vsem dijakom v Ljubljani. Pozivamo celokupno v Ljubljani se nahajajoče dijaštvo, da se udeleži sestanka, ki ga priredi JDZ s srbskimi tovariši v veliki dvorani Narodnega doma danes ob 14. uri.

I Ruski „koncert“. Sinočnji „koncert“ ni bil koncert, temveč variete najslabše vrste. Ljudje so se škandalizirali.

I Nogometna tekma v Ljubljani. Po štirnem odmoru tekmuje danes ob 17³⁰ novoustanovljeni športni klub „Slovan“ s klubom beogradskih maturantov na športnem prostoru nasproti državnega kolodvora. Vstopnina 2 K, dijaki 1 K. Predprodaja vstopnic se vrši po srbskih maturantih cel dan pri blagajni.

I „Ljubljanski Zvon“. Jutri, v četrtek točno ob 20. uri skušaja mešanega zboral Vsi; naj nihče ne manjka!

I Strankarstvo še po smrti. Neki tukajšnji dnevnik bi imel priobčiti neko oglasilo smrti; upravnik tega nad vse strankarskega lista pa je dejal, da oglasa ne more priobčiti, dokler se ne informira ali je bil umrli pristaš njihove stranke. Torej strankarstvo še celo po smrti!

I Društvo državn. uslužbencev kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev za slovensko ozemlje ima v običajnem lokalu 24. julija ob 20. uri nujno odborovo sejo, sklepčno ob vsakem številu navzočih (točka 2. poslovnega reda). — Predsedstvo.

I Dopusti zasebnih uradnikov. Z zadnjem času prihaja na društvo zasennih uradnikov nebroj pritožb od strani članov, zaposlenih pri raznih trgovskih in industrijskih podjetjih, da jim njih delodajalci ne dajo zakonitega dopusta. Društvo zasebnih uradnikov je znana cela vrsta takih podjetnikov, ki nezakonito prikraštevajo svoje uslužbenec v pristojnih mu pravicah. Z ozirom na to, opozarja Društvo zasebnih uradnikov v Ljubljani na določilo § 17 zakona o trgovskih nastavljenicah, ki pravi med drugim, da je delodajalec dolžan dati svojemu uslužbencu dopust, in sicer ako službeno razmerje obstoja že šest mesecev vsako leto dopusta, ki traja neprenehoma deset dni. Ako pa je službeno razmerje trajalo neprenehoma že pet oziroma petnajst let, znaša vsakoletni dopust najmanj dva do tri tedne. — Tudi za čas dopusta je delodajalec dolžan dajati uslužbencu redno plačo. Ako je uslužbenec vsled bolezni ali nezgode bil zadržan opravljati svojo službo, se mu čas tega zadržka v njegov dopust ne sme všteti.

I Osramočeni natakariji. Gospodične v kuhinjskem tečaju, ki so stregle predčerašnjim v restavraciji Union gostom, ker so natakariji stavkali, so dobile 203 K 50 v napitnine, katero darujejo za oslepele vojake. Gosije so bili večinoma izletniki iz Beograda, ki bi morali ostati brez jedi, ker niso bili natakariji tako človekoljubni, da bi jim stregli. Gospodične iz „Kuhinjskega tečaja“ pa so se dobrovoljno javile, da prevzemo posle, katerih natakariji niso hoteli opravljati. Dobile so nagrado, ker pa človekoljubje ne zahteva nobene nagrade, jo odstopajo oslepelem vojakom. Čast jim!

I Slovo Hinka Nučiča. Odhajajoč iz Ljubljane, se zahvaljujem slavnemu občinstvu za naklonjenost, obisk, cvetje in darove povodom mojega poslovnega večera na ljudskem odru in ključem vsem svojim prijateljem in neprijateljem srčni: Z Bogom! — Ljubljana, 23. julija 1919. — Hinko Nučič, ravnatelj mestnega gledališča v Mariboru.

I O čekovnem prometu. Položnice se plačuje pri poštini uradih. Ljubljanskemu občinstvu pa je do sedaj še malo znano, da plačuje položnice lahko tudi pri blagajni čekovnega urada v Ljubljani (poslopje bivše

nemške gimnazije v Beethovnovi ulici v bližini Kranjske hranilnice). Na glavni pošti, pa tudi na drugih ljubljanskih poštah je posebno predpoldne navadno pri blagajni velik naval. Občinstvo mora vedno delj časa čakati, predno pride na vrsto. Poštni uradi so tudi v delavnikih od 12 do 15 ure zaprti. Ker ljubljansko občinstvo ne ve, da plačuje položnice tudi lahko pri blagajni čekovnega urada, pri tej blagajni ni navala in vsakdo pride takoj na vrsto. Razen tega ima pa to dobro stran, da prejme lastnik računa, za katerega je bila plačana položnica takoj odda drugim oddelkom čekovnega urada, ki izvrši pripis vplačnega zneska. Blagajna čekovnega urada je odprta vsak delavnik neprenehoma od 9. do 15. ure in sprejema med tem časom vplačila na položnice.

I Društvo zasebnega uradništva v Sloveniji, strokovna skupina denarnih zavodov, Ljubljana ima svojo izredno skupščino 3. avgusta t. l. ob 9. uri v veliki dvorani Mesnega doma v Ljubljani z dnevnim redom: a) Poročilo odseka za sestavo službene pragmatike, b) poročilo odbora, c) dopolnilna volitev dveh odbornikov, d) raznoterosti. Tovariši in tovarišice udeležite se tega vevlačnega zborovanja polnoštevno! Odbor.

Zadnje vesti.

Temešvar romunski.

Belgrad, 22. julija. Predčerašnjim je prišel v Temešvar romunski minister prosvete v spremstvu lugoškega velikega župana in še nekaterih romunskih višjih častnikov. Razgovarjali so se s poveljnikom srbske posadke v Temešvaru glede prevzetja Temešvara od Romunov, kakor tudi o vseh vprašanjih, ki so v zvezi s predajo mesta. (Ldu.)

Padee Bela Kuna?

Dunaj, 22. julija. (Čtu.) „Wiener Zeitung“ poroča iz Amsterdam: „Chikago tribuna“ prinaša iz Budimpešte zaupno vest, da so v ponedeljek Bela Kuno vrgli in na njegovo mesto je stopil triumvirat. Kuna pa je zbežal na Dunaj. (Ldu.)

Madžarski boljševiki prekoračili Tiso.

Budimpešta, 22. julija. (Dun. Ku. Brezlično.) Ljudski poverjenik Bela Kun je poslal predsedniku Clemenceauju nastopno brzojavko: „Ker je postopanje Romunov nasprotovalo in izzivalo voljo entente, smo bili prisiljeni prekoračiti Tiso in poskusiti, da prisilimo Romune spoštovati voljo entente.“ (Ldu.)

Madžari in svetovna stavka.

Budimpešta, 22. julij. 21. julij v Budimpešti in po deželi niso slavili s stavko, marveč z manifestacijami za mednarodno solidarnost. Po končanem dnevnem produktivnem delu se je zbiralo delavstvo na številnih trgih glavnega mesta, da izrazijo svoje stališče glede na demonstracijsko stavko svetovnega proletarijata. (Ldu.)

Nemčija in stavka. — Črni dnevi socialne demokracije.

Nauen, 22. julija. (Brezlično.) K ponedeljkovim izgredom neodvisnih in komunistov proti večinskim socialnim demokratom piše „Vorwärts“, da pomenjajo krvavi pretepi med delavci 21. julija črni dan sramote za nemški proletarijat.

Neodvisni in komunisti vidijo samo svoje strankarske interese ter jim niso popolnoma nič mar ljudski in svetovni interesi. Proti versailleskemu miru niso hoteli demonstrirati, temveč samo bojevati se proti nemški vladi.

„Vorwärts“ ugotavlja, da ni francoski proletarijat podvel 21. julija ničesar proti versailleskemu miru in da na Angleškem splošna stavka sploh ni bila sklenjena.

Razpust Turčije.

Carich: (Čtu.) Kakor poroča Corriera d. S. iz Pariza, so ententne države v turškem vprašanju sklenile, da se Turčija državnoopravno popolnoma razpusti. (Ldu.)

Gospodarstvo.

g Uradni kurzi za plačevanje v inozemstvu. Belgrad, 22. julija. Uradni kurzi Centrale za plačevanje v inozemstvu od 22. julija 1919: London, za 1 funt šterlingov 45.50 do 45.95 dinarjev, Amerika, za 1 dolar 9.95 do 10.05 din., Pariz, za 100 frankov 150.— do 151.50 din., Švica, za 100 frankov 182.— do 183.80 din., Italija, za 100 lir 123.23 do 124.50 din., Grška, za 100 drahem 171.— do 172.75 dinarjev.

g Žigovanje bankovcev in nov denar. Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo določa med drugim: Vse novonastale države morajo tekom dveh mesecev na svojem ozemlju nahajajoče bankovce žigosati in jih tekom 12 mesecev zamenjati za lasten denar. Denar, ki se vzame iz prometa, se mora oddati obnovitveni komisiji. Avstro-Ogrska banka se ima takoj likvidirati. Bankovce nahajajoče se dne 15. junija 1919 v inozemstvu, prevzame Nemška Avstrija in Ogrska same. Vsaka država obdrži na svojem ozemlju se nahajajoči drobiž. Civilni in vojaški upokojenci starega cesarstva, ki so si na podlagi te pogodbe pridobili drugo državljanstvo ali si ga še pridobijo, nimajo glede svoje pokojnine od Nemške Avstrije ničesar terjati.

g Tihotapstvo blaga v Nemško Avstrijo. Iz Beograda jaalajo: Da se prepreči tihotapljenje blaga in prinašanje kron z Nemške Avstrije in Madžarske, je ministarstvo za finance odredilo, da se postavi gost kordon finančnih stražnikov od Barča na Dravi do Moldave. Kordon bo pod poveljstvom posebne komisije, ki bo v zvezi s francoskim vojaškim poveljstvom. (Ldu.)

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi

stanejo prvih 10 besed 4 K, vsaka nadaljna beseda 30 uln. - Dopisovanje in ščitne ponudbe pa vsaka beseda 1 K.

Prodaja se:

Pozor! Redka prilika! Posedstvo, obstoječe iz mlina, žage, trgovine z mešanin blagom ter nekaj zemlje v prijaznem trgu na Kranjskem se zaradi družinskih razmer pod jako ugodnimi pogoji prodaja za vso opravilo za ceno 50.000 K. Le resni kupci naj pošljejo svoje ponudbe do 15. avgusta 1919 na upravo pod „Trgovina 1“. 1032

Naprodaj so tri koze. — Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Vešjo partijo damskih nogavic ter sukance, črnege in bele, nudi tiskar Josip Petelin, Ljubljana, Sv. Petra nasip.

Prodaj glasovir znamke „Erbar“, mahagoni les, črn ter popolno opravilo za sobo. Na ogled Florijanska ulica št. 5 od 14.—18.

Kupi se:

Vinske sode 50—500 l ešebine kupim. — Ponudbe na upravnštvo pod „Vinski sodi“.

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETI, parna žaga za drž. kolodvorom v Ljubljani. 419

Sluzbe:

Tesarje kakor tudi več učencev se sprejme proti dobremu plačilu v trajno delo. ANTON STEINER, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Jeranova ulica št. 13 747

Mesarski obrtnik, tržaški begunec, že dolgo brez služke, išče službe. Prevzame mesnico v najem ali na svoj račun v katerikoli kraju Jugoslavije. Govori hrvat, slov., ital. in nemško. Cenj. ponudbe pod „Begunec 32“ na upravo. 1029

Hlapec se sprejme, ne oženjen lahko s hrano in stanovanjem, oženjen pa s stanovanjem. — Polzve se: Jeranova ulica 11. 998

Blaginčarka, solidna in poštena, se takoj sprejme. Predstaviti se je med 10. in 12. uro dopoldne v kavarni „Zvezda“. 1034

Razno:

Edral krema SI ter kuhinjska emailna posoda zopet v zalogi. — Osvald Dobeč, Ljubljana, Maritova cesta št. 15. 1028

Obnovite naročnino pravočasno, da se Vam pošiljanje lista ne ustavi!

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Epizala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.
(39. nadaljevanje.)

»Imela je po plesu strahovit nastop s »staro gospojo«, je rekel prestolonaslednik. »Tista odurna Taksisovka, ki stane na nasproti Večerovi palači, je gotovo opazila Marijo, ko je šla po noči iz hiše in je kajpada izbrala najslabši čas, da pove to baronici.« In pusto se je nasmehnil. »Seveda ni mogoče, da je bila posebno vesela Marijinega vedenja nasproti Štefaniji, saj ti je znano to, ali ne?«

Prikimala sem. »Da in potem?«

»Potem so zaklenili Marijo. In samo ti jo lahko dobiš iz zapora.«

»Rudolf, nočem se vmešavati.«

»Jaz pa rečem, da se boš. Moram govoriti z njo.«

»Ti si blazen.«

»Ne, ne, čisto pri pameti. Poslušaj. Želim, da mi pripelješ Marijo k meni na dvor.«

»Orijela sem se stola, da obiržim ravnotežje, kajti omahnila sem spričo teh besed in mehnično ponavljala njegove besede.«

»Pripeljem Marijo na dvor!«

»Da, to hočem. Poslušaj, Marija; nič ne bo lažjega. Pregovoriti moraš baronico, da dovoli Mariji, da gre s teboj na izprehod, po tem se pa moraš seveda peljati do zasebnega vhoda in Loschek vaju popelje naravnost do mojih sob.«

»Jaz ne morem — nočem! Nočem tega storiti!«

Silna jeza me je obšla. »Kako se drzneš poskusiti me uničiti?« sem sopihala. »Sovražim te — poberi se mi izpred oči.« Nato pa sem se zgrudila na divan in se mirno zjokala.

Rudolf se je sklonil čez mene. »Draga Marija«, je rekel s pregovarjajočim glasom, »nikar ne delaj nobenega hrupa, kajti ako kdo sliši, potem bo tak škandal! Zagotavljam ti, da moram videti Marijo. Povrhu tega sem sam v veliki nevarnosti.«

Vzdignila sem glavo. »Ti v nevarnosti?«

»Sem, v prav veliki nevarnosti! Sedaj govoriva kot možak k možaku. Ti si edina oseba, ki ji morem popolnoma zaupati. Prizezi mi, da ne razodeneš nikomur, kar ti bom sedaj povedal, dokler bom živ.«

»Ako morem odvrniti nevarnost, hočem. Pri-sežem ti, Rudolf.«

Prestolonaslednik me je silno čudno pogledal. Nato pa je brez vsake besede vzel izpod plašča neko majhno, črno stvar. Videla sem, da je bila nekaka škrinjica, zašita v suknjo. Nehote sem se od strahu zgenila, bratranec pa mi je položil svojo prsto roko na ramo. »Poslušaj me, Marija; vzeti moraš to škrinjico ter jo nemudoma spraviti na varen kraj. Neobhodno potrebno je, da je ne najdejo v moji posesti, kajti cesar utegne vsaki trenutek zaukazati, da mi zaplenijo mojo osebno lastnino.«

»Cesar?« sem zasopla.

»Da, cesar.« S temi besedami mi je prestolonaslednik izročil škrinjico, in ko sem jo vzela, sem se začudila, ko sem zaznala, da je bila težka kot svinec. »Iz jekla je,« je pripomnil Rudolf, ki je opazil moje presenečenje.

»Vendar jaz je ne morem vzeti seboj, kadar sem na potovanju, sem odgovorila.

»Dati jo moraš v svoj kovčeg; tam se izlahka skrrije, in kar je notri, te brez dvoma ne more kompromitirati.«

»Kako dolgo pa naj imam to strašno reč pri sebi?«

»Dokler ne pridem po njo,« je odgovoril Rudolf, »ali dokler kdo drugi ne pride po njo. Ako pa pride do tega,« je resno pristavil, »moraš vedeti, kako ravnati. Eja oseba je na svetu, ki pozna skrivnost te škrinjice in ona edina ima, razen mene, pravico priti ponjo.«

»Njeno ime?«

»Ime je brez pomena. Izroči jo pa lahko osebni, ki ti more povedati štiri črke. Zapiši si jih ter jih ponavljaj za menoj. Poslušaj,« in prestolonaslednik je počasi izgovoril črke: R I U O.

Ponovila sem jih in si jih zapisala v zapisnik. Nato pa sem vzela skrivnostno škrinjico, kakor da bi me vodila neka močnejša volja od moje, jo nesla v svojo spalnico ter jo skrila na dno svojega velikega potnega kovčega. Napisala sem tudi R I U O. v vogal oboja, nato pa sem kovčeg zaklenila.

»Ta reč mi ni všeč,« sem rekel, ko sem zopet sedla poleg bratranca. Rudolf mi je skušal pomiriti. »Saj ni tako strašno,« je odgovoril. »Ali čas mineva, Marija, in dogovoriti se moram o tvojem jutrnjem obisku na dvoru.«

»O, to je blaznost; to je blaznost,« sem ponavljala. »Tega pa ne morem storiti.«

»Bodi mirna; vem, da boš storila. Jaz moram govoriti z Marijo samo. To mi mogoče pomore, da se izognem neprilikam, ki mi groze.«

(Dalje prihoduje.)

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC

BRZOJAV. NASLOV: ESKOMPTNA. — AKREDITIVI — BORZA INTERURB. TEL. ŠTEV. 146.

Kdo posodi 30.000 kron poštenemu samostojnemu obrtniku za nakup jako dobičkonosnega blaga, proti visokim obrestim ali delnemu dobičku. Vrnem v treh mesecih. Pismene ponudbe na upravo pod »Delni dobiček«.

Meblovana soba se takoj odda Vprašanja na upravo Jugoslavije v Ptuj. 1027

Iščem trgovino v najem z opravo in zalogo ali brez zalogo na deželi, v trgu ali mestu v Jugoslaviji, najraje pri kaki veliki fari brez konkurence. Naslov pove upravnistvo. 1035

Dopisovanje in ženitne ponudbe

Mlad ribič išče in lovi — Dok si rib'ce zlate ne vlovil.

Mlad Slovenec, žurnalista, dobre narave (vsaj tako ga drugi cenijo), kateri se je za vreme svetovne vojske po tujini potikal, želi tem potem poznanstva z veselo Slovenko. Ima se v kratkem v Slovenijo povratiti. Cenjene ponudbe — če le mogoče s fotografijo — se naj blagovole nasloviti na: Zlatko Planinc, žurnalista, ta čas kot privremene vojne bolnice u Mostaru (Hercegovina) 1010

Znanja si želi mlad uradnik s priprosto gospico, samostojno in zrelega mišljenja. Dopisi na upravnistvo pod »1919«. 1031

Josip Jug

stavljeni in pohištveni pleskar in ilicar

Rimska cesta št. 16

naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom.

Izvršitev točna. Zmerna cena.

Za vsa izvršena dela jamčim 2 leti.

Original „ERDAL“ - KREME

št. 1 in 2, prodaja se več tisoč ducatov, franko Ljubljana. Naročila sprejme do 22. t. m.

Pavel Šega Ljubljana Hotel Slon.

Mesto občinskega tajnika

odda občina Zgornja Šiška. Prosilec mora biti zmožen samostojno voditi vse občinske posle, za kar ima doprinesiti dokazila. Uradne ure so vsak dan razen nedelj in praznikov od 8.—12. in od 15.—18. ure. K prošnji je priložiti domovinski list, navedeno izpričevalo in mesečni zahtevek plačila.

Ako se prosilec podeli služba, bo isti obvezan stanovati v zgoraj navedeni občini in položiti primerno kavcijo. Prošnje je vlagati podpisnemu županstvu do 1. avgusta t. l.

Županstvo občine Zgornja Šiška, dne 22. julija 1919.

Razpošiljam lepa bukova drva

žagana, cepljena in meterska, franko na dom. Cene nizke, dobava točna.

Srebotnjak, Kolodvorska ulica, št. 31.

Lesnim trgovcem!

ki imajo v Nemški Avstriji še lesa, bele deske ali tesani les na razpolago, nudi se prilika, da tega zamenjajo za enakovrsten les v Jugoslaviji. — Ponudbe sprejme Malenšek M., Maribor, kjer se tudi bukova, češpljeva drva po ugodnih cenah kupujejo.

Žensko zdravilišče

toplice Dobrna pri Celju poprej »Neuhaus« Maj-oktober.

Pozor gostilničarji

Proda se garnitura za kegljanje, katere sestoji iz 7 skoro novih gumijevih krogel različne velikosti in 9 popolnoma novih kegljev z gumijevimi obročki. Cena primerna. Pogleda se lahko na licu mesta. Pismene ponudbe Fran Majdič, Kranj.

Trgovina Ivanka Weixl

ki se je preselila iz Gosposke ulice št. 33 v isto ulico št. 17 v Mariboru, priporoča svojo veliko zalogo papirja in pisarniških potrebščin.

Brašno

pšenico, kukuruz, ječam, zob, posije i ostale zemaljske plodine i proizvode nudja samo na veliko

Ivan Dumić, Zagreb

Telefon 22-69.

ZRINJEVAC 15.

Slovenska restavracija

„MARIBOR“

se priporoča vsem Jugoslovanom.

Prenočišča na razpolago. Izborno vino. Postrežba točna.

Gospe in gospodične!

Naznanjam Vam, da sem otvorila specijalno parfumerijo.

Imam velike izkušnje o kosmetiki, zato se lahko vsaka dama pri meni preskrbi z najboljšimi kozmetičnimi predmeti. N. pr. krema za lice, puder, šminka, prah, voda in krema za zobe. Barva za lase, brilantin, krema za roke, ameriški Hair-Petrol za rast las itd.

Priporočam se za obilen obisk

Marija Uran.

Ljubljana, Mestni trg št. 11.

40 lesnih delavcev

se rabi takoj za sekanje smrekovega lesa. Pogodnina za 1 m³ znaša 6-80 K. Stanovanje v gozdni baraki. Živež se dostavi iz rudniškega konzuma po cenah, kakor drugim rudniškim delavcem. — Reflektanti naj se zgledajo pri ravnateljstvu

„Trboveljske premogokopne družbe“ v Zagorju ob Savi.

Pozor!! Jos. Rajšter Pozor!!

tvornica kandit in slaščic v Soštanju, Slovenija

ima v zalogi raznovrstne kandite in slaščice, kakor: maline, limone, roks-drops, jačalice, sadje, medene itd. ter slaščice vseh vrst, kakor čajni keke, biskviti, mandeljnovi izdelki, medene kolačke itd. po nizki ceni. — Na željo prospekti.

Naznanilo.

Slav. občinstvu vlijudno naznanjam, da sem otvoril „I. Jugoslovansko posredovalnico za prodajanje in nakupovanje posestev in hiš v Sloveniji, s sedežem v Celju“.

Miloš Komeričky, Celje

Benjamin-Ipavčeva ulica št. 12.

PRISTNO FRANCOSKO NAMIZNO
OLJE PRIMISSIMA
JULIJ MEINL, LJUBLJANA.

Generalna reprezentanca
za kraljestvo SHS
za baterije, žarnice
elektrotehnične

Izdelki svetovnih angleških in slovanskih tvrdk.

Janko Pogačar, Ljubljana.

Skladišča, pisarne in razstavi lokal

Mestni trg 25.

I^a ugašeno apno

dobavlja takoj

Simon Stössl, apnenica
Galicija (Koroška).

Ko treba?

Pšenice, kukuruza, zob (ovsa), ječma, kaše (Gersti), pržena ječma, pakovano po uzorku Kneipa i otvoreno, masti, suhog-mesa, sve vrsti zemaških proizvoda, Jovanović i Tomić, Mitrovica (S R E M.)

Učenko

poštenih staršev in s potrebno šolsko izobrazbo sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji
Fa I. Kušan, Kranj.

Repno seme

liter po K 20 —

n u d i

Pavla Staraschina, trgovka, Cirkovec pri Pragarskem.

Dva strugarja

in več

ključavničarjev

išče „Kranjska tvornica železne i bravarske robe u Kamniku“.

Oddam

po znižanih cenah; hlevne, ročne (slepice loščene) in stenske svetilke, svetilnična trupla, steklenice za namakanje vinske steklenice po 1/4 in 1/2 l, viharne valčke (cilindre) bele senčnike 28, 31, 34 cm ter razne obešalnice (taške) in žičnike.

Osvald Dobeč, Ljubljana, Martinova cesta številka 15. Istotam je na prodaj ena partija praznih steklenic in nekaj malih sodov.

Julij MEINL

Ljubljana

Kava žgana „surova“
Kavni pridatek
Sardine najboljšo vrsto
Keksi
Marmelada
Paradižna konzerva
R i ž

Kond. mleko s sladkorjem
Fino desertno vino
Malaga, liter 24 K
Pravi vinski kis
Razpošilja po celem kraljestvu od 5 kg naprej franko.

Priporočamo edino tovarniško zalogo šivalnih strojev

za rodbino in obrt ter njih posameznih delov.

Dobijo se potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno blago.

JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip, za vodo desno.

Rdeče maline

za eksport kupuje „BALKAN“, trgovska, spedijska in komisijska del. dr. v Ljubljani, Dunajska cesta številka 33. Prosi se natančne pismene ponudbe.

Vsem znancem, prijateljem in sorodnikom sporočamo žalostno vest, da je naš dragi

Hugo Mužina

asistent na češki univerzi v Pragi,

rodom iz Gradiške ob Soči, po dolgi težki bolezni umrl dne 13. t. m. v Vinohradsky bolnici. Pogreb se je vršil v sredo dne 15. t. m. na Vinohradsko pokopališče.

Ljubljana, dne 21. julija 1919.

Goriški rojaki.

Kupim (ali v najem vzamem)

gostilno, kavarno ali

trgovsko hišo

z večjimi kletmi blizu kolodvora. Ponudbe na: **Andrej Oset, Guštanj.**

Nove mostne in decimalne tehtnice.

ter brizotehtnice s košaro ali kavljem, decimalne tehtnice gredeljnice, uteži iz železa na debelo in drobno so vedno v zalogi. Za večja naročila primeren popust

Franc Žnidar, Maribor kovač za fino orodje
Pobreška c. 3
Tržaška c. 11.

Izvršuje tudi točno vse glavne poprave imenovanih tehtnic ter preiskovanje istih.

Išče se za takojšnji nastop dobra

pisarniška moč

izurjena v vseh pisarniških delih. Ponudbe na naslov **Franjo Kenda**, trgovina delikates in špecerije na Bledu.

Novo otvorena fabrika šeširai kapa u Sarajevu.

Javlja pošt. trgovcima iz mesta i sa strane, da je otpočela svoj rad, i da imade na stovarištu uvek gotove letnje kao i zimske robe. Naruče izvršuje brzo i tačno. Cene solidne. Moli za poverenje kao i naruče. S poštovanjem

Nikolić i Papaj

Mašičeva ulica broj 3, Novo Sarajevo.

Združene opekarne

F. P. VIDIC & Komp., Vič

prej:
nudijo

IVAN KNEZ, Brdo

zarethane strešnike in zidno opeko.

(utorni orijep)

Vprašanja na: **F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana.**